

Таким чином, законодавчо може бути створено ситуацію, коли у державного суду буде відсутня компетенція на розгляд відповідного спору, оскільки наявне третейське застереження на розгляд спору судом ad hoc, а після вирішення справи і невиконання третейського рішення суди не зможуть розглянути відповідний спір саме з підстав його вирішення неінституційним третейським судом. Цим самим буде створено передумови для системного порушення ст. 6, 13 Європейської конвенції щодо права особи на справедливий суд та ефективний засіб правового захисту.

Список використаної літератури:

1. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку утворення та діяльності третейських судів з метою відновлення довіри до третейського розгляду №3411 від 29.04.2020 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68714/
2. Бут І. Місце третейського розгляду серед альтернативних способів вирішення цивільно-правових способів. Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2014. № 6. С. 117–121.

Волкова Наталія Василівна

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного процесу
Національний університет «Одеська юридична академія»*

**ПЕРЕГОВОРИ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ АЛЬТЕРНАТИВНОГО
ВИРІШЕННЯ СІМЕЙНИХ СПОРІВ**

У Німеччині, Австрії, Данії, Фінляндії, Нідерландах, США сімейна медіація стала одним із затребуваних видів медіації, яка як правило вирішується шляхом проведення переговорів. Переговори як один із способів альтернативного вирішення сімейного спору зазвичай застосовується для врегулювання певних конфліктів, розбіжностей, що виникають під час розірвання шлюбу подружжя та стосуються питань проживання батьків і дітей, виховання та спілкування з

дитиною, сплати аліментів, поділу спільного майна подружжя тощо.

Переговори (*negotiation*) відносяться до основних альтернативних форм вирішення правових конфліктів та вважаються «найефективнішим і найпоширенішим способом вирішення спорів в усьому світі»[1, 387].

Переговори, що ініціюються самими сторонами (суб'єктами сімейного спору), - найбільш доступний і ефективний альтернативний спосіб вирішення спору (конфліктів), що не вимагає фінансових витрат і не становить жодного ризику для сторін. Необхідно зазначити, що у разі виникнення правового спору, переговори традиційно є першим кроком щодо його вирішення.

У юридичній науковій літературі переговори (*negotiation*) визначають як процедуру, в якій беруть участь дві або більше сторін без залучення інших осіб із метою напрацювання домовленостей за питаннями, що становлять для них інтерес, вироблення шляхів вирішення спору між ними [2, 90].

О. М. Спектор у своєму дослідженні визначає, що переговори – це самостійний універсальний спосіб альтернативного вирішення цивільно-правових спорів, що реалізується через переговорний процес під час безпосередньої конструктивної взаємодії сторін і спрямований на досягнення взаємоприйняттого компромісного рішення [3, с.4]. З такою точкою зору погоджується Васильєв С.В. та зазначає, що «даний засіб є самостійним, незалежним у своєму регулюванні та існуванні від судової системи. Він характеризується великим ступенем диспозитивності з мінімальним втручанням з боку держави. Роль останньої зводиться до офіційного визнання позасудової системи альтернативного вирішення правових спорів і забезпечення належних умов її функціонування»[4, с.27].

З.В. Красіловська зазначає, що «переговори - це процес, в якому беруть участь дві або більше сторони з метою укладення договору з питань, що становить інтерес для всіх сторін. Це процес обміну ідеями, обговорення варіантів з метою пошуку спільного рішення, яке буде основою будь-якого не юридичного способу вирішення конфлікту. Незважаючи на неформальність,

переговори є процесом, за допомогою якого вирішуються більшість конфліктів, і часто вони є першою обов'язковою умовою в багатоступеневому процесі вирішення конфліктів»[5, с. 92].

Я.П. Любченко вважає, що «переговори – безпосереднє врегулювання сторонами суперечок, що не передбачає участі третьої особи в досягненні взаємовигідної угоди». Далі автор виокремлює декілька підходів до розуміння переговорів як соціального та правового явища, а саме:

1. «Переговори – це процес (процедура) взаємного обговорення двома або більше учасниками претензій, потреб або інтересів з метою їх усунення або задоволення у випадку наявності конфлікту.

2. Переговори – це спосіб (метод) управління конфліктом, який дає можливість на добровільній і рівноправній основі усунути наявні протиріччя при максимальному задоволенні власних інтересів кожної зі сторін, прийняти рішення на взаємовигідній основі. Переговори надають сторонам можливість самим знайти варіант вирішення спору» [6, с.131].

У тлумачному словнику переговори визначено як «розмова, бесіда з метою обмінятися думками або домовитися про що-небудь з кимось; спілкування; обговорення з метою з'ясування думок, настроїв сторін або укладення угоди»[7, с. 565].

Отже, необхідно зазначити, що переговори як один із способів альтернативного вирішення сімейних спорів – це одне з найбільш простих, поширених, ефективних і доступних засобів врегулювання сімейно-правових спорів, крім того переговори не становлять ризику для сторін і спрямовані на конструктивне обговорення предмета спору та його вирішення.

Список використаної літератури:

1. Merrills J. International Dispute Settlement. 4th ed. Cambridge: University Press, 2005. 387 p.
2. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.:Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. С.90

3. Спектор О. М. Альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2012. С. 4.
4. Васильєв С.В. Переговори як альтернативний спосіб вирішення цивільних спорів: питання теорії. / С. В. Васильєв, І. Г. Васильєва // Цивілістична процесуальна думка. 2016. № 2. С.27. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tsprv_2016_2_8
5. Красіловська З.В. Становлення інституту медіації в системі публічного управління: теоретико-правовий аспект : дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 / З.В. Красіловська ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ.упр. : Одеса, 2017. С. 92.
6. Любченко Я.П. Альтернативні способи вирішення правових спорів: теоретико-правовий аспект : дис. канд. юрид. наук. : спец. 12.00.01 / Любченко Я.П. ; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого : Харків, 2018. С. 131
7. Новий тлумачний словник української мови / укладачі: В. Яременко, О. Сліпушко. Київ: АКОНІТ, 2008. Т. 2. С. 565.

Гонгало Регіна Францівна

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МЕДІАЦІЇ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Перші задатки медіації зародилися ще давнину. У певних історичних епохах існували різноманітні методи врегулювання конфліктів, які передбачали цілий комплекс заходів і способів погасити кінт між сторонами. Процедура медіації - це примирливі методи врегулювання спорів, які застосовувалися з часів існування людини. Багато істориків знаходять перші згадки про сучасну медіації в країнах Стародавнього Світу, таких як Древній Вавилон, Стародавній Китай, Японія, країни Африки, Стародавня Греція та Рим.

Офіційне закріплення на міжнародному рівні інституту медіації стало можливим відносно нещодавно. Батьківщиною медіації вважають США, а саме Гарвардську школу, яка в 70-80-х рр. ХХ ст. активно вивчала це явище [1].